

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.3.2019.
COM(2019) 140 final

2019/0081 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konvencije o budućoj višestranoj suradnji u ribarstvu sjeveroistočnog Atlantika u pogledu zahtjeva za pristup toj Konvenciji koji je podnijela Ujedinjena Kraljevina

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije u Konvenciji o budućoj višestranoj suradnji u ribarstvu sjeveroistočnog Atlantika („Konvencija NEAFC-a”) s obzirom na pristupanje Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) toj Konvenciji.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

Ujedinjena Kraljevina obavijestila je 29. ožujka 2017. Europsko vijeće o namjeri povlačenja iz Europske unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. Stoga će Ujedinjena Kraljevina postati treća zemљa, a pravo Unije prestati će se primjenjivati na nju od 30. ožujka 2019., osim ako se u sporazumu o povlačenju između Unije i Ujedinjene Kraljevine ne utvrdi neki drugi datum, ili ako Europsko vijeće, u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, jednoglasno utvrdi drugi datum.

Do povlačenja iz Unije Ujedinjena Kraljevina ostaje država članica sa svim pravima i obvezama koji proizlaze iz Ugovorâ, uključujući poštovanje načela lojalne suradnje. Europsko vijeće u smjernicama od 29. travnja 2017. prepoznalo je potrebu da se, u međunarodnom kontekstu, uzmu u obzir posebnosti Ujedinjene Kraljevine kao države članice koja se povlači, pod uvjetom da ona poštuje svoje obveze i ostane lojalna interesima Unije dokle god je država članica.

Unija i Ujedinjena Kraljevina dogovorile su sporazum o povlačenju na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji, koji je 25. studenoga 2018. potvrdilo Europsko vijeće („sporazum o povlačenju”). Unutarnji postupci za sklapanje tog sporazuma u u tijeku su na razini Unije¹. U četvrtom dijelu sporazuma o povlačenju predviđeno je prijelazno razdoblje tijekom kojeg će se pravo Unije, uključujući međunarodne sporazume koje je sklopila Unija, i dalje primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj („prijelazno razdoblje”). Unija će obavijestiti svoje međunarodne partnere o posebnim dogovorima predviđenima u sporazumu o povlačenju u skladu s kojima bi se u prijelaznom razdoblju Ujedinjena Kraljevina smatrala državom članicom za potrebe međunarodnih sporazuma koje je sklopila Unija, uključujući Konvenciju NEAFC-a.

U Komunikaciji Komisije „Pripreme za povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije 30. ožujka 2019.: akcijski plan za izvanredne situacije“ od 13. studenoga 2018. utvrđene su mjere za nepredviđene okolnosti koje Komisija planira poduzeti ako na dan povlačenja sporazum o povlačenju ne stupi na snagu. U toj je komunikaciji Komisija navela mјere koje smatra neophodnima, istodobno podsjećajući da će u kasnijoj fazi možda biti potrebne dodatne mјere.

Europsko vijeće (članak 50.) 13. prosinca 2018. ponovno je pozvalo na intenzivniji rad u pogledu pripremljenosti, na svim razinama, na posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine, uzimajući u obzir sve moguće ishode.

Konvencija NEAFC-a trenutačno se primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu stoga što je Unija ugovorna stranka te konvencije. To će završiti na datum kada Ujedinjena Kraljevina više ne bude obuhvaćena Konvencijom NEAFC-a kao država članica Unije.

¹ Vidjeti Odluku Vijeća (EU) 2019/274 od 11. siječnja 2019. o potpisivanju, u ime Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 471, 19.2.2019., str. 1.).

Glavni je cilj Konvencije NEAFC-a „promicanje očuvanja i optimalnog iskorištanja ribolovnih resursa područja sjeveroistočnog Atlantika unutar okvira koji odgovara režimu proširene nadležnosti obalne države nad ribarstvom te stoga i poticanje međunarodne suradnje i savjetovanja u pogledu tih resursa”. Konvencija NEAFC-a stupila je na snagu 17. ožujka 1982. Ujedinjena Kraljevina depozitar je Konvencije NEAFC-a.

Konvencijom NEAFC-a iz 1982. zamijenjena je izvorna Konvencija o ribarstvu na sjeveroistočnom Atlantiku iz 1959., kao rezultat povlačenja država članica Europske unije kao pojedinačnih članica iz organizacije NEAFC-a 1963. i proširenja područja ribolova država na 200 milja 1977. Konvencijom NEAFC-a iz 1959. zamijenjena je Konvencija o reguliranju veličine oka mrežnog tega i ribarskih mreža te ograničenja veličine ribe iz 1946.

Konvencija NEAFC-a iz 1982. izmijenjena je 2004. (pri čemu su dodani postupci rješavanja sporova) i 2006. (čime je Konvencija NEAFC-a uskladena s promjenama u međunarodnom pravu i instrumentima). Sve ugovorne stranke još nisu dovršile cijeli postupak ratifikacije izmjena iz 2004. i 2006. „Londonskom izjavom” iz 2006. stranke su dogovorile primjenu tih izmjena na dobrovoljnoj osnovi dok se ne dovrši ratifikacija.

Za potrebe Konvencije NEAFC-a, ugovorne stranke osnovale su Komisiju za ribarstvo sjeveroistočnog Atlantika („NEAFC”). NEAFC ima pravnu osobnost i u odnosima s ostalim međunarodnim organizacijama i na državnom području ugovornih stranaka ima pravnu sposobnost potrebnu za obavljanje svojih dužnosti i ostvarivanje svojih ciljeva.

Područjem primjene Konvencije NEAFC-a obuhvaćeno je pet ugovornih stranaka, koje su sve obalne države: Europska unija (EU), Danska (s obzirom na Farske otoke i Grenland), Island, Norveška i Ruska Federacija. Državama zastave sa stvarnim interesom za ribarstvo u sjeveroistočnom Atlantiku može se dodijeliti status neugovorne surađujuće stranke, čime im se omogućuje da plovilima koja plove pod njihovom zastavom odobre djelovanje u području primjene Konvencije NEAFC-a, ako pristaju provoditi mjere NEAFC-a. U ovom trenutku postoji šest surađujućih ugovornih stranaka: Bahami, Curaçao, Kanada, Liberija, Panama i Novi Zeland.

Europska unija stranka je Konvencije NEAFC-a² jer je sadržaj njegovih aktivnosti obuhvaćen područjem primjene zajedničke ribarstvene politike, za koju Unija ima isključivu nadležnost. Države članice obuhvaćene su Konvencijom NEAFC-a na temelju prava Unije.

NEAFC je organizacija nadležna za donošenje preporuka za mjere upravljanja koje se odnose na ribolov izvan područja koja su pod ribolovnom jurisdikcijom ugovornih stranaka (Regulatorno područje) te područja koja su pod ribolovnom jurisdikcijom ugovornih stranaka, ako je to zatražila relevantna ugovorna stranka. Donesene preporuke postaju obvezujuće za ugovorne stranke osim ako ugovorna stranka pravovremeno podnese prigovor na preporuku.

Ujedinjena Kraljevina 8. siječnja 2019. podnijela je zahtjev za pristupanje Konvenciji NEAFC-a kao ugovorna stranka. Depozitar je o tome istoga dana obavijestio Europsku komisiju.

Prema Konvenciji NEAFC-a svaka država (osim države članice Europske unije) može pristupiti Konvenciji u svakom trenutku, pod uvjetom da zahtjev za pristup te države odobri tri četvrtine svih ugovornih stranaka. Zahtjev se odobrava ako je u roku od 90 dana od datuma obavijesti tri četvrtine ugovornih stranaka obavijestilo depozitara o odobrenju zahtjeva³. Depozitar o ishodu zahtjeva izvješće državu koja podnosi zahtjev za članstvo i sve ugovorne

² SL L 227, 12.8.1981., str. 21.

³ S obzirom na to da je zahtjev Ujedinjene Kraljevine podnesen 8. siječnja 2019., rok od 90 dana istječe 8. travnja 2019.

stranke. Pristupanje je okončano polaganjem isprave o pristupu kod depozitara i stupa na snagu na dan primitka.

Ujedinjena Kraljevina objasnila je da je njezin zahtjev podnesen kao posljedica planiranja djelovanja u nepredvidivim okolnostima ako se ne postigne sporazum o povlačenju i da će u protivnom odustati od pristupanja Konvenciji NEAFC-a do odgovarajućeg trenutka tijekom prijelaznog razdoblja, u skladu sa sporazumom o povlačenju.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Odluka Vijeća trebala bi Komisiju ovlastiti da, u ime Unije, odobri pristupanje Ujedinjene Kraljevine Konvenciji NEAFC-a, uzimajući u obzir sljedeći uvjet: s obzirom na trenutačnu nesigurnost u pogledu datuma i uvjeta povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije, o odobrenju Unije trebalo bi depozitara NEAFC-a izvijestiti samo ako do isteka roka za obavješćivanje iz članka 20. stavka 4. Konvencije NEAFC-a dođe do povlačenja bez sporazuma o povlačenju.

Osnovni je cilj zajedničke ribarstvene politike, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴, „osigurati da ribolovne aktivnosti budu ekološki, gospodarski i društveno održive i da se njima upravlja u skladu s ciljevima postizanja gospodarskih i društvenih koristi te koristi za zapošljavanje, obnove i održavanja ribljih stokova iznad razina koje mogu osigurati najveći održivi prinos i da pridonose dostupnosti zaliha hrane”.

U interesu je Unije da Ujedinjena Kraljevina surađuje u upravljanju stokovima od zajedničkog interesa uz potpuno poštovanje odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. (UNCLOS) i Sporazuma Ujedinjenih naroda o provedbi odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. u pogledu očuvanja i upravljanja pograničnim ribljim naseljima i vrlo migratornim ribljim vrstama od 4. kolovoza 1995. (UNFSA) ili bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma ili norme međunarodnog prava.

Prema člancima 56., 63. i 116. UNCLOS-a Ujedinjena Kraljevina ima legitimne ribolovne interese u području primjene Konvencije NEAFC-a (na otvorenome moru) i kao obalna država jer su vode koje su u isključivom gospodarskom pojasu Ujedinjene Kraljevine obuhvaćene područjem primjene Konvencije NEAFC-a.

Kako je predviđeno člankom 63. stavkom 2. UNCLOS-a i člankom 8. UNFSA-e, ako se isti stok ili stokovi povezanih vrsta pojavljuju u isključivom gospodarskom pojasu, izvan njega i u blizini njega, obalna država i države koje love takve stokove na susjednom području moraju surađivati kako bi se dogovorile o mjerama potrebnima za očuvanje tih stokova u susjednom području. Ta se suradnja može uspostaviti u okviru regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom ili, ako regionalne organizacije za upravljanje u ribarstvu nisu nadležne za dotični stok, *ad hoc* dogovorima među zemljama koje imaju interes za ribarstvo.

Pristupanje Ujedinjene Kraljevine Konvenciji NEAFC-a omogućit će Ujedinjenoj Kraljevini suradnju u pogledu nužnih mjera za upravljanje ribarstvom uzimajući u obzir prava, interese i obveze drugih zemalja i Europske unije te obvezu da osigura da se ribolovne aktivnosti obavljaju tako da se stok/stokovi ne iskorištavaju na neodrživi način.

S obzirom na legitimne ribolovne interese Ujedinjene Kraljevine u području primjene Konvencije NEAFC-a, obvezu Ujedinjene Kraljevine da nakon pristupa Konvenciji surađuje u pogledu nužnih mjera za upravljanje ribarstvom i potrebu da osigura obvezujući karakter preporuka NEAFC-a, Komisija preporučuje da se zahtjev Ujedinjene Kraljevine prihvati, uzimajući pritom u obzir uvjete pod kojima će se Ujedinjena Kraljevina povući iz Unije.

⁴

SL L 354, 28.12.2013., str. 22.

Predlaže se da se Komisiju ovlasti da depozitara Konvencije NEAFC-a izvijesti o pozitivnom stajalištu Unije u pogledu pristupa Ujedinjene Kraljevine ako se Ujedinjena Kraljevina povuče iz Unije bez sporazuma o povlačenju prije isteka razdoblja zahtjeva Ujedinjene Kraljevine za pristup Konvenciji NEAFC-a.

Ako se Ujedinjena Kraljevina povuče iz Unije prema uvjetima iz sporazuma o povlačenju i s njim povezanog prijelaznog razdoblja, Unija će nakon potpisivanja sporazuma o povlačenju izvijestiti svoje međunarodne partnere, uključujući i ostale stranke Konvencije NEAFC-a, da se tijekom tog prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina treba smatrati državom članicom za potrebe međunarodnih sporazuma čija je Unija stranka. Slijedom toga, u skladu s uvjetima sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina bi zahtjev za pristup Konvenciji NEAFC-a trebala podnijeti ponovno.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkciranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „*stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjaje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma.*”

Pojam „*akti koji proizvode pravne učinke*” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali „*presudno utječu na sadržaj propisa koje doneše zakonodavac Unije*”⁵.

4.1.2. Primjena u predmetnom slučaju

Svaka država može pristupiti Konvenciji NEAFC-a u bilo kojem trenutku. Zahtjev se odobrava ako je u roku od 90 dana od datuma obavijesti depozitara o primitku zahtjeva tri četvrtine ugovornih stranaka obavijestilo depozitara o odobrenju zahtjeva do tog datuma. Depozitar o ishodu zahtjeva izvješće državu koja podnosi zahtjev za članstvo i sve ugovorne stranke.

Pristupanje je okončano polaganjem isprave o pristupu kod depozitara i stupa na snagu na dan primitka. Depozitar izvješće sve potpisnice i sve stranke pristupnice o svim položenim ispravama o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupanju te potpisnike obavješće o datumu i strankama za koje ta Konvencija stupa na snagu.

Kad stupa na snagu, pristup Ujedinjene Kraljevine bit će obvezujuć prema međunarodnom pravu u skladu s člankom 24. Konvencije NEAFC-a i može presudno utjecati na sadržaj zakonodavstva EU-a.

Predviđenim se aktom ne dopunjuje niti mijenja institucionalni okvir Konvencije NEAFC-a. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako

⁵ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka / Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

predviđeni akt ima nekoliko ciljeva ili nekoliko elemenata te ako se može utvrditi da je jedan od tih ciljeva ili elemenata glavni, a drugi samo sporedni, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, to jest onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena u predmetnom slučaju

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku ribarstvenu politiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predloženih odluka članak 43. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 43. u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konvencije o budućoj višestranoj suradnji u ribarstvu sjeveroistočnog Atlantika u pogledu zahtjeva za pristup toj Konvenciji koji je podnijela Ujedinjena Kraljevina

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Konvencija o budućoj višestranoj suradnji u ribarstvu sjeveroistočnog Atlantika⁶ („Konvencija NEAFC-a“) odobrena je Odlukom Vijeća 81/608/EEZ⁷ i stupila je na snagu 17. ožujka 1982.
- (2) Ujedinjena Kraljevina dostavila je 29. ožujka 2017. obavijest o namjeri povlačenja iz Unije na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. Ugovori će se na Ujedinjenu Kraljevinu prestati primjenjivati od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od obavijesti, to jest od 30. ožujka 2019., osim ako Europsko vijeće, u dogовору s Ujedinjenom Kraljevinom, jednoglasno odluci prodljiti to razdoblje.
- (3) Do povlačenja iz Unije Ujedinjena Kraljevina ostaje država članica sa svim pravima i obvezama koji proizlaze iz Ugovorâ, uključujući poštovanje načela lojalne suradnje.
- (4) Europsko vijeće u smjernicama od 29. travnja 2017. prepoznalo je potrebu da se, u međunarodnom kontekstu, uzmu u obzir posebnosti Ujedinjene Kraljevine kao države članice koja se povlači, pod uvjetom da ona poštuje svoje obveze i ostane lojalna interesima Unije dok je država članica.
- (5) Sporazum o povlačenju sadržava dogovore za primjenu odredaba prava Unije na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj nakon datuma na koji se Ugovori prestanu primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu („prijelazno razdoblje“). Ako taj sporazum stupa na snagu, zakonodavstvo Unije, uključujući međunarodne sporazume čija je Unija stranka, u skladu s tim sporazumom nastaviti će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj tijekom prijelaznog razdoblja te će se prestati primjenjivati nakon isteka tog razdoblja.
- (6) Konvencija NEAFC-a trenutačno se primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu stoga što je Unija ugovorna stranka te konvencije, a člankom 20. stavkom 4. Konvencije NEAFC-a isključuje se mogućnost pristupa država članica Unije.
- (7) Na temelju članka 20. stavka 4. Konvencije NEAFC-a Konvenciji može pristupiti svaka država, pod uvjetom da zahtjev za pristup te države odobri tri četrtine svih

⁶

SL L 227, 12.8.1981., str. 22.

⁷

Odluka Vijeća 81/608/EEZ od 13. srpnja 1981. o sklapanju Konvencije o budućoj višestranoj suradnji u ribarstvu sjeveroistočnog Atlantika (SL L 227, 12.8.1981., str. 21.).

ugovornih stranaka Konvencije u roku od 90 dana od datuma obavijesti depozitara o primitku zahtjeva.

- (8) Ujedinjena Kraljevina podnijela je 8. siječnja 2019. zahtjev za pristupanje Konvenciji NEAFC-a kao ugovorna stranka s obzirom na mogući izostanak sporazuma o povlačenju do datuma prestanka primjene Ugovora na nju.
- (9) Prema člancima 56., 63. i 116. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS)⁸ Ujedinjena Kraljevina ima legitimne ribolovne interese u području primjene Konvencije NEAFC-a (na otvorenome moru) i kao obalna država jer su vode koje su u isključivom gospodarskom pojasu Ujedinjene Kraljevine obuhvaćene područjem primjene Konvencije NEAFC-a.
- (10) Kako bi se spriječilo neodrživo ribarstvo, u interesu je Unije da Ujedinjena Kraljevina surađuje u upravljanju stokovima od zajedničkog interesa uz potpuno poštovanje odredaba UNCLOS-a i Sporazuma Ujedinjenih naroda o provedbi odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. u pogledu očuvanja i upravljanja pograničnim ribljim naseljima i vrlo migratornim ribljim vrstama od 4. kolovoza 1995. (UNFSA)⁹ ili bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma ili norme međunarodnog prava.
- (11) Kako je predviđeno člankom 63. stavkom 2. UNCLOS-a i člankom 8. UNFSA-e, ako se isti stok ili stokovi povezanih vrsta pojavljuju u isključivom gospodarskom pojasu, izvan njega i u blizini njega, obalna država i države koje love takve stokove na susjednom području moraju surađivati kako bi se dogovorile o mjerama potrebnima za očuvanje tih stokova u susjednom području. Takva se suradnja može uspostaviti u okviru regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom ili, ako takve regionalne organizacije nisu nadležne za dotični stok, *ad hoc* dogovorima među zemljama koje imaju interes za ribarstvo.
- (12) Pristupanje Ujedinjene Kraljevine Konvenciji NEAFC-a omogućit će Ujedinjenoj Kraljevini suradnju u pogledu nužnih mjera za upravljanje ribarstvom uzimajući u obzir prava, interese i obveze drugih zemalja i Unije kako bi se osiguralo da se ribolovne aktivnosti obavljaju tako da se predmetni stok ili stokovi iskorištavaju na održivi način.
- (13) Stoga je u interesu Unije da odobri zahtjev za pristup Konvenciji NEAFC-a koji je podnijela Ujedinjena Kraljevina ako se Ujedinjena Kraljevina povuče iz Unije bez sporazuma o povlačenju prije isteka razdoblja za obavješćivanje iz članka 20. stavka 4. Konvencije NEAFC-a,

⁸ SL L 179, 23.6.1998., str. 3.

⁹ SL L 189, 3.7.1998., str. 14.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Konvencije o budućoj višeistranoj suradnji u ribarstvu sjeveroistočnog Atlantika („Konvencija NEAFC-a“) jest da se odobri zahtjev za pristup Ujedinjene Kraljevine Konvenciji NEAFC-a.
2. Komisija se ovlašćuje da depozitara Konvencije NEAFC-a izvijesti o stajalištu Unije samo ako se Ujedinjena Kraljevina povuče iz Unije bez sporazuma o povlačenju prije isteka razdoblja za obavješćivanje iz članka 20. stavka 4. Konvencije NEAFC-a.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljen u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*